

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 3 | 33. årgang | Oktober 2019

Jeg så Ham som barn
med det solrike øye
i regnbuens glans
på de hjemlige høye;
han kysset mitt kinn,
og vi lekte med stjerne,
mens korset stod skjult
mellom løv i det fjerne.

Jeg så Ham som yngling
i livskraftens morgen,
da ånden fløy høyt imot
herlighetsborgen;
han vinket min sjel,
og jeg glemte det lave,
hans ild kastet glans
på forkrenkelsens grave.

Jeg så Ham som mann
i den modnere sommer,
da synderen skalv for den
hellige dommer,
da hjertet slo tungt
og min isse var senket,
og dødstanken strengt
hadde livsmotet lenket.

Først da fikk jeg kjenne
Hans salige nåde,
først da løstes korsets,
forargelsens gåte,
først da lærte hjertet
å favne den byrde
som Han har meg rakt,
den forbarmende hyrde.

Først da har jeg sagt Ham
hva før jeg ei visste,
at Han er den første
og bliver den siste,
først da har jeg sagt
at med Ham vil jeg følge
i liv og på dødens
den rullende bølge.

Og engang jeg ser Ham
når lyset nedbrenner,
da rekker jeg mot Ham
de segnende hender;
når hjertet står stille
og øyet vil briste,
da hilser jeg ham
med et smil, med det siste.

Jeg så ham som barn med det solrike øye.

Dette er en salme skrevet av den danske presten og salmedikteren Vilhelm Birkedal i 1858. Vi finner salmen som nummer 334 i Norsk Salmebok (NoS) under «Kristus, vår Frelser». Her står salmen sitert med seks strofer. Salmen har opprinnelig syv strofer og alle er tatt med i Sangboken (1962). Her finner vi salmen som nummer 717 under kategorien «Ungdomssanger». Hos Landstad er salmen nummer 872 og står oppført under «Åndelige sanger for hjemmet».

J. Ø. Foss / 2019

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Inger Lise Skauge.

Annonseansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1105 29 91848
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere

I disse dager møter høsten oss for fullt med sterke farger, bugnende rognetrær og skiftende vær: nattefrost, solfylte dager, piskende regn og blåst. Er det ikke fint? Herlig å bo her i nord og få oppleve fire årstider.

Av og til synes jeg årstidene kan avspeile tider i Guds rike. Høsten kan i alle fall stå for innsamlingen av troende til Himmelriket. Sa ikke høstens Herre: «Gå ut --- og nød folk til å komme inn, så mitt hus kan bli fullt?» (Lukas 14:23). I dag foregår det et enormt innsamlingsarbeid over hele jorden. Invitasjonen går ut over radio og satellitt-TV, i Guds hus og i hjemmene deles Bibelens budskap. La meg bare nevne noen eksempler fra den misjonen jeg kjenner best. Stefanus-alliansen melder om vekkelser og offervilje i de gamle kirkene i Midt-Østen og i Egypt. Åpne Dører følger med på en stille utbredelse av husmenigheter i det tyrkiske beltet, i –stan-landene. Det samme skjer i Iran. De unge vender seg mot Bibelens Gud som dypest sett kan sette dem fri. Dette fører også til stor motstand. Be for dem som blir forfulgt for sin tros skyld! Lokalt blir min oppfordring til dere alle: støtt misjonen i alle dens utgaver. Inviter venner med til kirker og bedehus og hjem. Vær med på den store innhøstningen, du er i en stor konges tjeneste.

Unni E. B. Nøding, red.

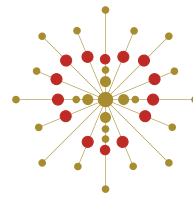
Forsidebildet

Åpenbaringen er malt av Tor Olav Foss. En undrende, ung pike som opplever Åpenbaringen av Gud. Foss har oppnådd stor internasjonal oppmerksomhet og er representert i offentlige og private samlinger i 14 land i Europa, USA og Afrika. Hans malerier har sakrale uttrykk, undring og lys som sentrale element.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **8. november**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **20. november**.

Småtrolla i Berg menighet

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Småbarnssangen i Berg menighet heter Småtrolla. Samlingene er for barn fra 1–5 år sammen med voksne. Småtrolla har sine samlinger annenhver onsdag i Kirkestua i Berg prestegård.

RAGNA RISTESUND HULT KATEKET

På samlingene synges enkle barnesanger, bevegelses-sanger og man har sang-leker. Barna får også spille på enkle rytmeinstrumenter. Det er også hobbystund hvor barna kan lage enkelt hobbyarbeid mens de minste får leke med lego. Deretter har man en kort samlingsstund med en enkel bibelfortelling, lystenning og avslutnings-sang. Etter sangstunden spiser barn og foreldre kveldsmat sammen. I Asak kirkestue finnes en lignende småbarnsanggruppe.

Alle som ønsker å være med er hjertelig velkommen.

Babysang – for barn i sitt første leveår

Babysang er et tilbud for de minste barna, sammen med en av foreldrene. Gjennom sang knyttes kontakt mellom foreldre og barn. Enkle bønner og sanger, som en også kan bruke hjemme, læres på babysang.

AV RAGNA RISTESUND HULT

Konseptet er lagt til rette ut fra de små som deltar, men det er også et sosialt fellesskap for de voksne. Babysanggruppa deltar også på en babysang- eller «Sprell levende»-gudstjeneste. Etter sangstunden spiser vi lunch sammen. I høst starter vi opp med babysangkurs i Immanuel og Idd kirker og på nyåret vil vi arrangere kurs i kirkene i Berg og Tistedal.

Musikk er et viktig stimuli for barn som man ikke kan begynne for tidlig med. Allerede i mors mage kan fosteret høre lyder og musikk. Puls og rytme er en del av fosterets omgivelser og foreldre oppfordres til å synge for sitt ufødte barn.

I barnets oppvekst er det også viktig å presentere det for musikk. Den har betydning for barnets utvikling, idet musikken gir barnet auditive, sansemotoriske og kroppslige opplevelser. På samme tid er musikk en ramme hvor barnet får mulighet til å uttrykke og

utfolde seg. Det sosiale aspektet har en sentral rolle i babysangen. I musikken er man sammen om noe. Man deler en felles opplevelse. Man skaper noe sammen. Man leker og utforsker sammen. Musikk i seg selv handler i stor grad om samspill og kommunikasjon. Musikk og babysang gir derfor

barn og foreldre et rom hvor de kan være sammen og bli bedre kjent.

Samtidig får foreldrene mulighet til å lære sanger og regler som kan brukes i hjemmet. Noen blir mer fortrolige med å bruke stemmen og begynner å synge mer med barnet. For barna er babysang-tilbudet et av de første møtene med kirken. I musikkstunden synges også barnesanger fra kristen barnekultur. Disse sangene bærer budskap om Gud som Skaper, Guds kjærlighet til oss, og om Jesus som vår Frelser og Herre.

Både sangtekster, fellesskapsaspektet og at en skaper noe sammen, er viktige elementer i kirkens trosopplæring. (Hentet fra barnogtro.no)

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1105 29 91848.

Gledessprederne inviterer til «Møtested kirken»

22. oktober inviterer Gledessprederne igjen til gudstjeneste og «Møtested kirken» i Asak.

HILDE M. BERG FINSÅDAL
DIAKON

26. mars hadde Gledessprederne konsert i Brygga kultursal med hovedvekt av Astrid Lindgrens sanger på repertoaret. Tittelen på konserten var likevel «Du er du og du duger», som er hentet fra en annen av sangene vi bruker mye i koret. Kultursalen ble fylt til randen og det var stor stemning både på scene og blant publikum. I tillegg til kordeltakere og medhjelpere, hadde vi også fått med oss et

Gledessprederne fra oppsetningen «Du er du og du duger» i Brygga Kultursal.

flott band med musikere og flere dyktige solister; Aasmund Kallestad, Erik André Hvidsten, Irene Lundblad, Juliane og Jenny Marie Norheim. Jenny Marie Norheim og Kirsti S. Norheim sto for regien. Manus og musikalsk leder var Jan Erik Norheim.

21. mai hadde Gledessprederne sommerkonsert i Berg kirke og tirsdag 27. august var det sensommerkonsert i Prestebakke kirke. Begge gangene var kirkebenkene fylt opp, og vi gledet oss sammen over glad sang og god stemning.

Tirsdag 22. oktober inviterer Gledessprederne igjen til gudstjeneste og «Møtested kirken» **kl 18.00 i Asak kirke**. Dette blir en felles tilrettelagt gudstjeneste for hele Halden.

Alle er hjertelige velkommen.

Konfirmantleir på Tjellholmen

13.–15. september var 86 konfirmanter fra Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen på leir på Tjellholmen.

9 ledere var med, og programmet var aktivt fra morgen til kveld. Det er KFUM som eier dette leirstedet, som ligger på en øy på Hvaler. Denne helga var det fint høstvær for fotball, sporlek og andre uteaktiviteter. Konfirmantene ble delt inn i grupper der de fikk synge i kor, lage fotohistorie og dramatisere bibelfortellinger. De hadde øvd inn ble framført på leirgudstjenesten på søndag. Leiren ble avsluttet med grillmiddag ute på plassen, før alle ble fraktet over til fastlandet med båt. Så får vi tro at gode leirminner er en skatt å ta med seg videre i livet!

TEKST: KJELL HALVARD FLØ

NYTT FRA ASAK MENIGHET

Menighetskvelder i høst
De to siste menighetskveldene denne høsten blir 17. oktober og 21. november. 17. oktober blir det kåseri over temaet «Et menneske er alltid mer enn det du ser» ved Trond Henriksen fra Kirkens Bymisjon. I høst skal sokneprest Kjell Halvard Flø på tur til Nepal for å se på misjonsarbeidet der, og 21. november vil han formidle inntrykk fra reisen. Menighetskveldene holdes i kirkestua ved Asak kirke. kl. 19.30 og avsluttes med et felles kveldsmåltid. Alle er hjertelig velkommen!

Samling for 50-årskonfirmantene
Tradisjonen tro vil det også i høst holdes en samling for årets 50-årskonfirmanter – det vil si de som ble konfirmert av sokneprest Hieronimus Heyerdahl Erlandsen i Asak kirke i 1969. Dette vil skje i forbindelse med gudstjenesten 13. oktober. De det gjelder – i alt 45 stykker – skal ha fått invitasjon, men det kunngjøres likevel her dersom noen av «gullkonfirmantene» ikke skulle ha fått den. Påmelding skjer til Kirkekontoret på telefon 69 17 95 65.

Formiddagstreff
Asak og Tistedal diakonutvalg inviterer mandag 4. november kl 11.00 til Formiddagstreff i kirkestua ved Asak kirke. Musiker, lærer og dirigent Knut Henriksen vil sammen med pianist Mads André Solli bidra med «En musikalsk reise med klarinetten», mens Kari Sol Tvetter og Liv Berit Knatterød holder andakt. Dessuten blir det som vanlig god beverning. Vel møtt til en hyggelig formiddag. Ta gjerne med en venn! De som trenger skyss, kan melde fra om dette til Hilde Finsådal på telefon 951 06 257 innen 1. november.

Lest siden sist; Noen ord om mangfold

Sommer er mangfold. Naturen flømmer over.

For noen er det påminningen framfor noen, om at skaperverket peker på en Skaper som vil mangfold! Her er ikke «språket» normalitet eller avvik, men mangfold.

Jeg har tilbrakt mange timer – som jeg pleier når sommeren er her – med å bare se... Fange inn alle variasjonene – helt ned til de minste av våre nødvendige «husdyr», skruketteroll og biller.

Spørsmål om normalitet og avvik er langt borte.

Og vi vet nå: De vi trodde vi

KRISTIN BAKKEVIG
SOGNEPREST I BERG

måtte bekjempe, skal ha livsrom!

Også for at vårt livsrom og vår ydmykhet overfor livets mysterium skal bestå.

Men den kommer stadig opp igjen – denne diskusjonen om

hva som er normalt og hva som er avvik – i vårt menneskelige fellesskap.

Men dette tema er stort – og jeg skygget tilbake for det da jeg skulle skrive denne gangen. Det vanskelige temaet blir liksom stående så ubeskyttet i dette bladet.

Og temaet fortjener heller det gode samtalerommet.

Men jeg våger og velger allikevel å gi orda til avisen Vårt Lands leder.

Dette er noe av det han skrev 29. juli under overskriften «Virkeligheten er mirakelet» (Jeg har redigert deler av det):

– Det er lett å forstå dem som søker mirakelpredikanter for å ta vekk noen av byrdene i livet. Funksjonsfriske, og de som lever «normale» liv i verdens rikeste land, skal vokte oss for å hovere over mennesker som søker mirakuløse løsninger på livets vansker. (...)

Så skrives det videre om teologien (el. åndelighet) som målbærer et snevert syn på hva som er godt og normalt, og som

fører til at så mye av det som er et mangfold, blir til avvik som skal helbredes:

«Er kortvoksthet og fedme avvik som skal helbredes?»

For meg må det være et retorisk og ironisk spørsmål, men jeg vet at nettopp dette synet, denne teologien, har skapt enda tyngre bærer for den som bar nok fra før.

Vårt Lands leder, Bjørn Kristoffer Bore, avslutter slik:

«Å være kristen er å tro at det sterke kommer til syne gjennom det svake.

Det er å tro på en Gud som ikke nødvendigvis kurerer våre lidelser på mirakuløst vis, men en Gud som er med oss gjennom lidelsen.»

Så siterer han Jean Vanier,

grunnleggeren av L'Arche-bevegelsen, hvor funksjonsfriske lever sammen med mennesker med funksjonshemming:

«Livet er ikke flukt fra smertens og materiens verden, men et kall til å gå inn i den.

Til å elske menneskene slik som Jesus elsker dem.» (...)

«Kristen tro handler om å lære å elske virkeligheten, med alle slags avvik fra det vi regner som normalitet.

For det er virkeligheten, selve skapelsen, som er det store mirakelet.»

Og det er også nåde for meg: Jeg er en del av et mangfold! Og jeg er gitt livets rett!

NYTT FRA IDD MENIGHET

Nytt konfirmantkull er i gang med 49 flotte ungdommer. Inntil den nye ungdomspresten er på plass er det sokneprest Reidar Finsådal som har hovedansvaret i samarbeid med konfirmantutvalget.

Idd barneklubb inviterer til klubbmøter med spill og aktiviteter, andakt og kveldsmat annenhver onsdag kl 17-19 på Karlsholm. Alle barn fra 4-10 år er velkommen!

Torsdag 26. sept. samles **Idd mannforening** på Karlsholm kl 18.00. I ord og bilder tar Jan Ingar Båtvik opp temaet «Guds finger i naturen». Sang av Rakkestadteamet og andakt ved Reidar Finsådal.

Torsd. 10. okt. og 14. nov. kl 18 blir det **Bygdekvelder på Karlsholm** med kåsører og sangkrefter.

Sønd. 20. okt. kl 18.00 blir det ny **Sangkveld i Idd kirke**. Musikalske gjester er den lokale gruppa «Picato» i tillegg til organist Knut Ronald Haugen. Selvsagt blir det også rikelig tid til frisk allsang.

Sønd. 27. okt. blir det gjensyn med menighetens **50-årskonfirmantjubilanter** på gudstjenesten i Idd kirke. Etterpå samles jubilentene til hyggetreff på Karlsholm.

Sønd. kveld 3. nov.: **Allehelgensgudstjeneste med tenning av minnelys** i Idd kirke kl 18.00. Alle som har mistet noen det siste året er særlig invitert, men er naturligvis åpen for alle.

23.-24. nov. inviterer barne- og ungdomsutvalget 11-åringene i menigheten til **LysVåkenovernatting** i Idd kirke. Målet er å bli kjent med kirken. Helgen avsluttes med en åpen gudstjeneste der alle er velkommen.

Sønd. kveld 8. des.: **«Vi synger jula inn»** i Idd kirke. Idd skolemusikkorps deltar sammen med årets konfirmantkull.

NYTT FRA ENNINGDALEN MENIGHET

Barneklubben «Venner» er i gang igjen. Samling i Prestebakke kapell kl 14.30 første tirsdag i måneden. Barn fra 1-7. klasse er hjertelig velkommen.

Siste lørdag i hver måned kl 18 er det **ungdomstreff** på Prestebakke skole. Ungdommer fra 12-16 år er velkommen.

Søndag 6. oktober kl 11.00 blir det hyggelig gjensyn med menighetens **50-årskonfirmantjubilanter** på gudstjenesten i Prestebakke kirke. Etterpå samles jubilentene til hyggetreff og «mimre-samling».

Søndag 3. november blir det **Allehelgensgudstjeneste med tenning av minnelys** i Enningdalen kirke kl 11.00. Alle som har mistet noen det siste året er særlig invitert, men er naturligvis åpen for alle.

Søndag kveld 1. desember kl 18.00 blir det «Vi synger jula inn» i Prestebakke kirke. Visegruppen Sør-Øst deltar sammen med 4H-medlemmene og årets konfirmantkull.

La stå!

«La stå!» er to ord jeg husker godt fra barndommens skoleår hjemme på Sørlandet. Ordene slo ofte imot oss i samme øyeblikk som vi kom inn i klasserommet. Store og kritthvite stod de der – skrevet midt på tavla med henvisning til et annet og viktigere budskap – og nesten alltid med et bestemt utropstegn etter!

Alterpartiet i Idd kirke.

(Bildet fra boken «Kirker og kirkegårder i Halden» av Inger Lise Skauge og Kari Stumberg, 2010)

REIDAR FINSÅDAL
SOKNEPREST I IDD

I dag er barndommens gamle kritt-tavler erstattet med moderne smart-board rundt om i skole-Norge. De støvete krittene er byttet ut med snertne pinner. Og smarte som de nye tavlene er, presenterer de nå både bilder og filmer i tillegg til ordene. Den nye kunnskapen blir formidlet raskt og effektivt i korte intervall. Det trengs heller ingen våt svamp lenger for å

tørke alt bort. En tørr kloss gjør nytten. Med et enkelt datatrykk er hele skjermen hvit.

Ordene «La stå!» har nok også forsvunnet i skiftet fra den gamle til den nye tid. Den rivende teknologiutviklingen har gjort dem overflødige. Alt kan jo så enkelt hentes fram igjen fra et eller annet digitalt minne. Derfor har vi ikke behov for den gamle oppfordringen og utropstegnene lenger.

Eller tar vi kanskje feil? Er det kanskje likevel noe i det trauste gamle som faktisk burde få leve videre – sammen med det fikse nye?

I middelalderkirka på Idd har folk i hundrevis av år møtt noen viktige ord på ei tavle hver gang de har kommet innenfor inngangsdøra. Ingen har skrevet «La stå!» ved siden av dem. Likevel har budskapet – så

langt – greid å holde stand tvers gjennom historiens mange strie strømvirvler.

Ordene ble opprinnelig uttalt av Mesteren selv. Under nattverd-måltidet kvelden før han skulle lide og dø som sonoffer for hele menneskeheten:

Vor herre Jesus, i den nat der han blev forraadt, tog han brødet, takkede og brød det, gav sine disipler og sagde: Tager dette hen og æder det. det er mit legeme som civis for eder: det gjører til min hukommelse.

Ligeså tog han og kalken efer aftens maaltid, takkede, gav dennem og sagde: Drikk alle deraf: denne er det nye testamentis kalk i mitt blod, som utgydis for eder til syndernis forladelse. Dette gjører saa ofte som i det drikke, til min hukommelse.

Katekismetavler kaller vi slike gamle altertavler. De dukket opp etter reformasjonen og minner om skolestuer og opplæring – og om at Bibelens eget ord alltid må stå i sentrum i den kristne menigheten.

Budskapet i katekismetavlene formidles likevel sjelden med store bokstaver – og utropstegnene er helt fraværende.

Men ordene står der fortsatt. Heldigvis. For uansett hvor moderne og smarte vi mennesker er blitt i vår tid – så er det noe som stadig er ved det gamle: Det er at finnes et nådens brød som er Jesu legeme gitt for oss. Og at det finnes en tilgivelsens drikk som er Jesu blod utøst for oss til syndenes forlatelse.

«For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, en enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå for-tapt, men ha evig liv.» (Joh 3,16).

Til det kan vi gjerne tilføye «La stå!»

Lesefrukt
ved Trond Enger

Jeg har lært meg den kloke regelen: Vi bør ikke søke å tilfredsstille våre behov, men å redusere våre behov. Det gjorde de gamle filosofer, og det gjorde Kristus.

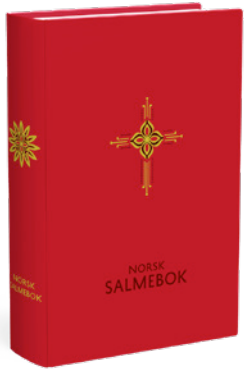
Axel Marin Fredrik Munthe
Svensk lege og forfatter
1857-1949

Til dei to som har auge for det, kjem kvar dagen som eit under.

Olav Duun
Norsk lærer og forfatter
1879-1939

Vi er ofre for et plott mot stillhet. Uten stillhet er intet åndelig liv mulig.

Richard Wurmbrand
Rumensk prest og forfatter
1909-2001

Salmeomtale

Denne salmen, som Grundtvig skrev allerede i 1829, ble brukt i trosopplæringen i hans eget hjem – lenge før begrepet trosopplæring var oppfunnet. Den danske presten brukte teksten som hjelp når han skulle undervise egne barn i å leve seg inn i den kristne tro. Midt på 1850-tallet omdiktet han teksten og forkortet den til elleve vers.

INGER LISE SKAUGE
TEKST

Nikolai Frederik Severin Grundtvig (1783–1872) er regnet som Danmarks største nasjonale og religiøse folkevekker og den danske folkehøyskolens far. Han formidlet en glad kristendomsforståelse og ble ofte karakterisert som den glade kristendoms bærer.

Han opplevde store under i eget liv. Rett før påske 1867 ble han alvorlig syk med oppblåste og blålige ben og stygge knuter under knærne. Men om morgenen dagen etter var alle symptomer borte. Hans kone, Asta, ropte gledesstrålende til ham: «Jeg visste at du skulle bli frisk enda en gang». Så satte de seg begge på sengekanten og priste Gud for helbredelsen. Palmesøndag dette året talte Grundtvig i Vartov kirke med en slik kraft og inspirasjon at de 400 tilhørerne aldri hadde opplevd noe liknende. I tillegg oppdaget de at presten, som tidligere brukte forstørrelsesglass når han leste, nå kunne se tydelig uten noen form for hjelpemidler!

Salmen vi tar for oss denne gangen passer svært godt i

Teologen og salmedikteren Nikolai Frederik Severin Grundtvig.

forbindelse med et semesters oppstart, der menigheten igjen samles til gudstjenester og samlinger. Guds rike er et vidunderlig og annerledes rike, skriver Grundtvig. Salmen er da også plassert sammen med andre salmer som omhandler det kristne fellesskapet.

I salmeboken er nå alle de elleve versene i den omdiktede versjonen tatt med. Riktignok er noen særs danske fraser skiftet ut for å gjøre teksten mer tilgjengelig for oss her i nord. Et slikt eksempel er strofen: *Dets glans oppstår som aks i vang, som maj i bøgeskove*. Siden vi ikke er

så kjent med bøkeskoger hos oss, står det slik i vår salmebok: *Dets glans går opp som aks i vang, som vår i visne lunder*.

Grundtvig tar oss med – skritt for skritt – og vers for vers – gjennom vår barnelærdom og avslutter med å beskrive det endelige håpet, troen på

fullendelsen av Guds rike. Når Jesus kommer igjen, skal Guds rike bli sett i sin fulle glans og herlighet. *Og når han kommer i det blå, er kristnes kamp til ende; hva troende i speilet så, de salige skal kjenne.*

VIDUNDERLIGST AV ALT PÅ JORD

NR 529. – NORSK SALMEBOK 2013

Vidunderligst av alt på jord er Jesu Kristi rike. Dets herlighet er òg så stor at det har ingen like.

Vel er det skjult som sjel og sinn,
men det er lett å kjenne,
som byen høyt på bergetind
det ses til verdens ende.

Dets gåte er et guddomsord
som skaper hva det nevner,
som fyller dalene på jord og høydene utjevner.

Med det innvies Jesu dåp, velsignes Jesu beger,
av dåpen veller livets håp, og kalken vederkveger.

Med det der skapes gode kår
for Herrens kjemper lave
så de kan le av banesår og springe over grave.

Med det der skapes vin av vann
og paradys av ørke,
med det der skapes lys om land,
mens verden går i mørke.

La høres kun det rop som går, at riket er lagt øde;
Gud kroner like fullt dets år
med fruktbarhet og grøde.

Dets glans går opp som aks i vang,
som vår i visne lunder,
ja, prektig som med fuglesang
Guds sol ved morgenstunder.

Det er den store konges glans,
han som på korset døde,
for at med livets rosenkrans
ham jordens barn kan møte.

Og når han kommer i det blå,
er kristnes kamp til ende;
hva troende i speilet så, de salige skal kjenne.

Da riket er med solekår til syne og til stede
i evighetens gyllenår med rett og fred og glede.

Halden og Omegn
begravelsesbyrå

ADRESSE Damstredet I
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

Menighetsbladet
takker for all støtte
fra annonsører og
privatpersoner.

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag-fredag:
07.00-17.00
Lørdag: 09.00-15.00

MEMORIUM

- Henting og levering av minnestein
- Vedlikehold, oppussing, fornyelse og inngravning av minnestein
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Kontakt oss:
96 71 09 84 • 94 14 06 32 • 93 04 97 50

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

Følg oss på Facebook

Vi hjelper deg i
gang med ditt
prosjekt.

Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkeveien 1 (Sortiefellet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanserriss og matriser
Laserskærne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Avskjedsgu

Søndag 25. august var det stor avskjedsgudstjeneste i Tistedal kirke for kateket Ragna Ristesund Hult og kapellan Martin Lund; etter henholdsvis 9 og 8 år i kirkens tjeneste hos oss.

Blandet-koret «Gla'sang» deltok

De fire menighetene på prestene deltok. Sogneprestene i «Iddesiden» hadde gått sammen Berg og Rokke var også til stede. om arrangementet, og alle Ved orgel/piano satt kantor

Ragna Ristesund Hult

Jeg treffer en blid og fornøyd Ragna på kontoret i Kirkens Hus. Hun er «bare» 65 år og forteller at hun slett ikke har tenkt å bli helt pensjonist ennå.

ARILD F. STANG
TEKST OG FOTO

Hun slutter i sin stilling som kateket hos oss den 1. november etter 9 års tjeneste. Ragna ble ansatt for å bygge opp trosopplæringen for alle menighetene i Halden og dette arbeidet har hun med liv og lyst holdt på med hele tiden.

– Jeg er vel egentlig en «starter»! Liker å sette i gang med en utfordring og videreutvikle en idé. Deretter kan andre overta; og hun selv søker nye oppgaver.

Bortsatt fra en 5-års periode som legesekretær og sekretær i et oljeselskap har hun alltid jobbet i kirken som kateket, – i Stavanger og i Sverige, i Vålerenga menighet i Oslo.

Utdanning

Bortsett fra lang erfaring fra arbeid i kirken har Ragna studert kristendom i Bergen og tok en mastergrad i trosopplæring der. Dessuten har hun tatt mellomfag i kunsthistorie! Så hun følte seg godt kvalifisert, da hun ble ansatt i et årsvikariat i trosopplæring i Østre Fredrikstad menighet.

Avskjed med Ragna Ristesund Hult

Deretter ble hun fast ansatt for å bygge opp og utvikle trosopplæring under Kirkelig Fellesråd i Halden for 9 år siden.

Ragna forteller at ektefellen allerede er pensjonist. Nå har datteren overtatt huset i Fredrikstad, mens de selv har flyttet over i leilighet i sentrum. Men hun har ikke tenkt å bli pensjonist på heltid. Foreløpig skal paret være dagmamma for to tvilling-barnebarn fra jul til sommeren, mens mannen også delvis skal avhjelpe spesialistmangelen med et par dager i uken på en poliklinikk og på Kalnes.

Hawaii neste

Ekteparet har i flere år hatt en leilighet i universitetsbyen Kona på den største av øyene på Hawaii. Der er de

medlemmer i det internasjonale Youth With A Mission som driver med misjon, opplæring og helsehjelp. Med basis i Kona driver organisasjonen et hospitalskip, hvor paret har vært med på tokt tidligere. Der drives poliklinikk og annen form for helse- og omsorgsarbeid. Det seiler rundt i Stillehavet, blant annet til Fiji-øyene og Papua Ny Guinea.

Nå er planen at Ragna og ektefellen (som er lege og ØNH-spesialist) skal bo halve året i Fredrikstad og resten av året på Hawaii, i 3-måneders perioder. Mye av tiden vil de bruke til arbeid ombord i hospitalskipet.

Vi ønsker den spreke «pensjonisten» lykke til med nye utfordringer på den andre siden av planeten!

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård ldd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdele, bremseskiver, bremsesklosser m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p> <p>TIT MESTER</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20</p> <ul style="list-style-type: none"> • Populær catering • Pølsemakeri • Rene råvarer av god kvalitet <p>www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS</p> <p>Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling <p>www.erling-grimsrud.no</p> <p>AUTORISERT MASKINENTREPRENØR</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...</p>	

gudstjeneste i Tistedal kirke

Ragna Ristesund Hult og Martin Lund.

Martin Lund

Marte-Kari Melkerud. Kirken var fylt til absolutt siste plass!

Gudstjenesten åpnet med stor prosesjon, der Ragna og Martin ledet an, sangkoret «Gla'sang» fulgte, deretter prestene til slutt.

Liturgy var sogneprest Kjell Halvard Flø. Han ønsket velkommen og sa at gudstjeneste handler om Guds rike; – Men denne søndagens gudstjeneste handler også i stor grad om hvem dere to er, for vi har arrangert dette for å ta farvel med vår kjære kateket Ragna Ristesund Hult og kapellan Martin Lund. Dere har gjort tjeneste her i mange år, og vi er veldig glad for at dere har vært her og vi synes det er veldig vemodig at dere nå skal reise videre til andre oppgaver andre steder.

Liturgen ledet så menigheten i Samlingsbønnen.

Ingunn Holmberg leste tekst fra Paulus' brev til romerne. Kapellan Martin Lund holdt dagens preken over Joh. 8 (Abrahams ætt, «...og sannheten skal gjøre dere fri»). Han startet lystig med å sammenligne sannheten i Pauli ord med sitt første tannlegebesøk på 12 år, – der sannheten måtte frem!

Leder i menighetsrådet, Hilde Marie Konttinen takket, på vegne av speiderbevegelsen, Martin Lund. Hun overrakte ham bl.a et speiderslips.

Kateket Iselin Andersen Gjøstøl lagde et morsomt og lystig show som innledning, før hun med et stort, flott

Kateket Iselin Andersen Gjøstøl med «takkebrev» til Ragna Ristesund Hult.

«brev» med bl a fotografier, takket Ragna Ristesund Hult for inspirerende og godt samarbeid gjennom 8 år.

Blandet-koret «Gla'sang» deltok under gudstjenesten og gledet oss alle med morsomt repertoar og herlig stemmeprakt.

Etter gudstjenesten var det overdådig kirkekaffe med masser av god mat og deilige kaker. Herunder var det takketalere og gaveoverrekkelser både fra menighetene og kollegaer, samt koselige minner og takkehilsner fra enkeltpersoner.

ARILD F. STANG
TEKST OG FOTO

En kapellan tar farvel

Menighetsbladet har møtt Martin Lund, kapellan i Idd, Enningdalen, Asak og Tistedal de siste åtte årene. Det er siste dag på jobben i Kirkens hus før ferien setter inn, og mye skal avsluttes.

UNNI E.B. NØDING
TEKST
ARILD F. STANG
FOTO

Martin er en kjent og kjær prest hos oss på Iddesiden, men han er bosatt i Sarpsborg med kone og tre barn mellom 4 og 11 år. Nå sier han at beslutningen om å konsentrere kreftene i Sarpsborg, er tatt også for å kunne være mer tilstede i barnas liv. Den 1. september gikk han inn som pastor i full stilling i Sarpsborg frikirke.

Tjenesten på Haldens sydflanke har vært krevende. For å holde seg i form har denne karen ofte syklet strekningen Sarpsborg–Halden–Sarpsborg på jobb. Veldig bra, sier han. Utrolig sprekt, tenker jeg.

Ved siden av oppgaven som ambulerende prest i de fire kirkene, har Martin hatt mye av undervisningsansvaret for ca 45 konfirmanter i Idd og ca 70 i Asak årlig. Dette tenker han tilbake på med glede. Det er inspirerende å snakke med unge mennesker, lytte til dem, lære dem å kjenne ved navn og selvfølgelig undervise dem. Fotball og moro på konfirmantleir passet ham også godt. Sammen med sogneprestene Flø og Finsådal har Martin Lund utgjort et flott team. Samkjørte er de og setter tydelig pris på hverandre. Martin er dessuten musikalsk og kunne spille og synge til mange møter i menighetene.

Om sin prestebakgrunn forteller Martin at han vokste

opp i Trondheim innen kirken og Normisjon. Derefter fulgte Bibelskolen i Grimstad og så det krevende teologiske studium ved Menighetsfakultetet i Oslo. Han hadde et kall til å forkynne, selv om han i skoletiden kunne være engstelig for å snakke høyt i klassen. Nå både snakker og synger han, så det går an å overvinne slikt, mener han. Martin har sine unge år til tross – han er 37 år – en bred yrkeserfaring: feltprest i Bodø ett år, sogneprest og prostiprest i Sør-Orkdal og så disse åtte årene i Halden som kapellan.

Nå sender han sin takk for fellesskapet han har hatt med de faste kirkegjengerne. Det er alltid vemodig å si farvel etter så mange år. Som en hilsen til alle som kjenner ham, sier han, «Hold fokus på Jesus!» Dessuten minner han meg om at han hadde spesiell glede av bibelaksjonen sist høst. Da fikk han besøkt mange hyggelige folk i Enningdalen på steder han aldri hadde vært for.

Så ønsker vi i Menighetsbladet ham Guds velsignelse i hans nye tjeneste i Sarpsborg og at Herren Jesus vil være med ham og lede ham i arbeidet der. Takk Martin, for tiden hos oss. Du kom som et friskt pust og er en grepa kar!

FRA BOKHYLLEN

Lyver lærebøkene?

Det er vel en selvfølge at lærebøkene i skolen skal være etterrettelige – og av den grunn kan bli godkjente av offentlig myndighet? Men hvorfor sprer da så mange av dem usannheter og fordommer om kirken?

Myten om kirken som hevdet at jorden var flat, er effektivt podet inn av skolen gjennom årene. I bøkene nedenfor samt andre for Læreplanen 1997 (L97) ser vi det ofte, f.eks.: «Allerede 500 f.Kr. visste greske vitenskapsmenn at jorden var kuleformet. Likevel hevdet kirken i Europa lenge at jorden var flat og straffet folk som hevdet noe annet. De vitenskapsmennene

JUSTEIN ANDREASSEN ble født i Søgne i 1949. Han studerte ved Menighetsfakultetet og Universitetet i Oslo og har gitt ut en rekke botaniske og historiske bøker. Jostein er idag pensjonert lærer, forfatter og lokalhistoriker.

som var dristige nok til å si at jorden var kuleformet, levde et farlig liv og kunne straffes med døden» (Martinsen et al: *Matematikk åtte, ni, ti 9*, Cappelen Damm, s. 186).

300 år?

Ifølge matematikkverket Haanes et

al: *Pluss 6b Grunnbok* var det Kopernikus som oppdaget at jorden var rund (Cappelen Damm: 67). Neida, sier en annen, det var jo Galilei: Hans «astronomiske observasjoner viste at jorda ikke var flat. Dette var direkte i strid med kirkens lære, og prestene mente at Galileis tanker var et hån mot Gud» (Ekeland et al: *Veiledningen til kapittel 1.7 i Tellus 8 Naturfag for ungdomstrinnet*, Aschehoug).

Sjekker ikke lærebokforfatterne fakta?

På byens torg

Denne usannheten om kirkens «ubønnhørlige kamp» mot vitenskapen går igjen på de fleste nivåer, i politikken og avisspaltene, ja visst, men uffa meg også i lærebøker like opp til universitetsnivå, i lærerveiledninger, rollespill og til og med i Utdanningsdirektoratets antimobbe-kampanje så sent som i 2008: «Året er 1475: Du har sagt at jorden er rund, og du skal brennes på byens torg. Du er bundet til en påle, og presten gjør seg klar til å tenne bålet mens han synger en

salme.» (fra: *Tips mot mobbing*). Motvirker en mobbing ved å feilaktig henge ut de kristne blant elevene?

Men også i nyere religionsbøker(!) kan vi lese at «på 1500-tallet la den polske vitenskapsmannen Kopernikus fram en teori om at jorda var rund og at den gikk i bane rundt sola. Det tok 300 år før kirken godtok dette» (Bakke Waale et al: *KRLE-boka 8-10*, Cappelen Damm 2016:75).

Ikke «flatjord-mørke»

Fra oldtiden har vi den lærdom at jorden har en kuleform (bl.a. Pythagoras, Parmenides, Aristoteles, Euklid og Eratosthenes (fra 500-200 f. Kr.). Kirkefaderen Augustin på 400-tallet overtok antikens syn. Han oppfordret de kristne til å tro på erfaring og fornuft. Kirken fulgte rådet: Det anerkjente britiske verket *Church History* kan fortelle: «Det fantes knapt en kristen lærd i middelalderen som ikke anerkjente [jordens] kuleform (...).» Både nordmannen Søderlind (på *Forskning.no*) og amerikaneren Jay Gould, begge kjente ateister som ikke skal beskyldes for å gå kirkens ærend, bekrefter dette: Det fantes «aldri en periode av «flat jord-mørke» blant de lærde – gresk kunnskap om kuleformen bleknet aldri, og alle betydelige lærde i middelalderen aksepterte jordens rundhet som et etablert kosmologisk faktum» (Stephen Jay Gould: *Dinosaur in a Haystack* 1995:38ff.).

Kirkelige skrifter

Allerede den britiske munken Beda forklarer hvorfor jorden må være rund. Det gjør også den tyske magister Adam av Bremen og en norsk lærebok på 1200-tallet. I teksten løser alle disse tre gåten om hvorfor det blir så mørkt om vinteren i nord, henholdsvis (*Anglernes kirkes historie* (ca. år 730), 1979:24; *Beretningen om Hamburgs stift* (ca 1070), 1994:217 og *Kongespeilet* (ca 1260), 2000:24). To store forfattere i sør, Thomas Aquinas og Dante sier også uttrykkelig at jorda er rund (*Summa Theologica* (ca 1270), 2018 del I, 1. spørsmål og *Den guddommelige komedie* (ca 1320; jf. The Dante Encyclopedia, 2000:233). Hos Thomas heter det: «Astronomen og fysikeren kan begge bevise samme konklusjon, for eksempel at jorden er rund, astronomen ved hjelp av matematikk, fysikeren basert på materiens egenskaper.»

Kirkekunsten bevitner

Den kristne kirke har alltid ment at jorda er rund. Dette viser kunsten i korbueene i en rekke gudshus. Frelseren sitter som Allhersker på en rund jordklode mellom apostler og martyrer: I Santa Constanta, Roma (300-tallet); San Lorenzo Fuori le Mura, Roma (590) og San Teodoro, Roma (500-tallet). I den lille byen Porec i Kroatia: Basilica Eufasiana (553). I

LURT AV LÆREBOKEN
Feil og forvirring om kristen tro i læremidlene

Bjørn Are Davidsen,
Veritas forlag
(2019)

Napoli: dåpskapellet Battistero di San Giovanni in Fonte (400-tallet) og i San Vitale, Ravenna sør for Venezia (548).

Gud skaper

I katedralen San Marco i Venezia ser vi at Gud skaper Himmelrommet med de to store lysene, Sola og Månen. Begge er framstilt som runde kloder (ca 1250). Slik også i Capella Palatina (1143) og Duomo di Monreale (1182) på Sicilia. De fleste av de nevnte mosaikkene ovenfor har jeg selv sett. Alle har jeg bilder av.

Men en kunne kanskje forvente at lærebokforfatterne hadde besøkt Det sextinske kapell i Roma? Nær bildet der Gud skaper Adam, som alle kjenner, har Michelangelo på samme måte framstilt hvordan de to nevnte lysene blir skapt. Året er 1512, og begge er åpenbart runde kloder! (Pussig at ikke Jorden da også var det.) Om ikke Roma, så tilbyr jeg en dannelsesreise til Søgne. I den gamle kirken der står Jesus med kloden i sin hånd. *Vi skriver ca. 1650: Til og med langt ute på bygda visste kirka da at jorda var rund! De såkalte "bålene" for rundsjords-aktivistene fins bare i visse forfatters fantasi...*

(Mer i den nyutkomne «Lurt av læreboken? Veritas, av B.A. Davidsen.

NYTT FRA ROKKE MENIGHET

I sommer har det vært tre gudstjenester med «sommertid»; 30/6, 21/7 og 11/8. På gudstjenesten 21/7 var det også **barneåp**, som alltid er veldig hyggelig. Mange i kirken denne dagen.

Også på Rokke Bedehus er Normisjon i gang med alle sine aktiviteter for denne høsten.

25. august var det gudstjeneste med **pilegrimsvandring** i forkant. Vandringen gikk fra Nordbrøden gård til Rokke kirke med påfølgende gudstjeneste.

8. september var det gudstjeneste med **konfirmantpresentasjon** av våre 11 flotte konfirmanter. Denne søndagen var det også kirkekaffe.

22. september: Gudstjeneste med feiring av **50-årskonfirmanter**.

20. oktober blir det gudstjeneste for 1-4-åringene med utdeling av bok.

2. november: Allehelgens-/minnegudstjeneste i kirken

1. desember: **Lysmesse**, med start kl 19.00.

JERNA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

HALDEN
TANNHELSESENTER AS
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Marthinussen
MUSIKK
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsvn. 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@
marthinussenmusikk.no
www.marthinussenmusikk.no

BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK
Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje har vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.
Rødsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

LIE HANDELS-
GARTNERI
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20

Følg oss på
Facebook!

H. Fjellie
ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis-Elektro AS
Helhetlige løsninger
innen elektro til private
og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riiselektro.no

Gravstener
skulpturer og andre produkter i sten
Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske.
Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog.
Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no
JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS
Skjebervg. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Kirkevalget 8.-9. sep. 2019

Etter kirkevalget 2019 har de enkelte menighetsrådene fått følgende sammen-setning:

BERG MENIGHET

Solveig Irene Torp
Alf Rolin
Laila Bergli Skovborg
Øystein Bakkevig
Unni Elise Karlsen
Lene Jeanette Wiitawara
Røsnæs
Gro Renate Gjersøe Eriksen
Marianne Møgedal Molteberg

HALDEN MENIGHET

Marte-Margrete Larsdatter
Akerbæk Klenderud
Morten Olausen
Frode Eivind Haarby
Alex San Francisco Andersen
Ragne Hansen Størseth
Hans Petter Hermansen

ROKKE MENIGHET

Thore Kynningsrud
Wenche Stokkeland
Inger Marie Vierli Vold
Anne-Marie Ulseth
John Ole Nævra
Turid Anne-Britt Eriksen

ASAK MENIGHET

Jon Halvard Bø
Bjørn Brække
Aslaug Helene Mustorp
Degnes
Anne-Karine Eriksson
Sverre Sigurd Hognestad
Anne Lise Nilsen Pettersson
Rolf Einar Odberg
Terje Sivertsen

TISTEDAL MENIGHET

Hilde Marie Lunde Konttinen
Bodil Synnøve Greaker Flø
Elisabeth Erlandsen
Venche Synnøve Solberg

IDD MENIGHET

Ragnhild Bukholm
Svein Olav Ystehede
Lise Bakke
Magne Rekstad
Anita Irene Mosbæk Hansen
Eivind Borring Hansen

ENNINGDALEN MENIGHET

Berit Kristine Olsen
Jørn Arne Snopestad
Unni Kathrine Trollnes
Grethe Brendemo
Wenche Anita Høistad
Frode Bilsbak

Hamstreme

**ROY PARLOW
NORDBAKKE**
TEKST OG FOTO

ROY PARLOW NORDBAKKE har arbeidet som 1. amanuensis i biologi ved Høgskolen i Østfold. Han har lang erfaring som lærebokforfatter, og har vært med å utvikle læreverket Yggdrasil fra starten av.

Hele høsten har nøtteskrikene hatt det travelt. De vakre fuglene med den hese, skurrete stemmen, har fløyet i skytteltrafikk mellom den store eika et stykke ovenfor huset der jeg bor og skogen bak. I kikkerten har jeg sett at hele strupepartiet har bulet ut på grunn av alle nøttene de har samlet. Oppe i skogen gjemmer de bort nøttene. Inntil trestammer og stubber stikker nøtteskrika nøttene ned i bakken og legger blader og kvister over. Det gjelder å gjemme bort noe av høstens overskudd, for nøtteskrika vet at det snart kommer vanskeligere tider. Det gjelder å samle nå mens det er overflod. Ut på vinteren, når snø og kulde rår, er det godt å vite at det ligger mat forskjellige steder rundt i skogen. Nøtteskrika husker nemlig hvor den har gjemt godsakene. Ikke alle forresten, noen av nøttene blir aldri funnet. Når våren kommer, spirer det et nytt lite eiketree inne ved en stubbe. På denne måten får eika noe igjen for det nøtteskrika tar med seg. Det er forresten ikke bare nøtteskrika som hamstrer mat om høsten. Både spette-meis, svartmeis, granmeis og toppmeis gjemmer bort noe av høstens overskudd i barksprekker, inne i barhenget eller andre steder. Når vinteren kommer vil de finne mat gjennom kalde og korte vinterdager. De ulike meisene har sine spesielle steder å gjemme maten. Når en liten,

blandet meiseflokk drar gjennom skogen vinterstid, vet de hvor de skal lete. Siden hver art har gjemt bort mat på sine spesielle steder, slipper de å konkurrere om maten og de kan alle dra nytte av hverandre. Flere øyne kan lettere oppdage farer som truer, og hvis vinteren blir riktig kald, kan de krype tett sammen i et hult tre eller lignende for å holde varmen.

Vi har litt av hvert å lære av disse småfuglene, tenker jeg en dag jeg går gjennom vinterskogen og en liten meiseflokk er på matleting oppe i en gran ikke langt fra meg. Også vi mennesker opplever både gode og onde dager. Slik vil livet arte seg for oss alle. Når disse dagene kommer, og det vil de, er det godt å ha samlet noe å leve av mens det var gode tider. For noen år siden opplevde jeg både alvorlig sykdom og død i min egen lille familie. Det var som om himmelen var stengt, og mine bønner ikke nådde fram. Jeg tenkte hvor er du Gud? Hvorfor svarer du ikke? Men det var nettopp da i fortvilelsen og mørket jeg fikk oppleve sannheten i Davids ord: «Det er min trøst i nøden at ditt ord gir meg liv». Guds ord, som

jeg hadde gjemt i mitt hjerte, ble min trøst. Jeg tenkte på den prøvede mannen Job i Bibelen. Akkurat som for meg hadde hans dager bare vært gode, men da de onde dagene kom ble troen hans prøvet. Den unge mannen Elihu irettesatte Job og sa: «Selv når du sier at du ikke ser ham, ser han din sak. Bare vent på ham!» Men det var ikke bare de gode ordene i mitt hjertes forråd som var til trøst og hjelp. Jeg tenker på de gode vennene! De som var der da de trengtes. De som kom med medfølelse og klemmer. De som løftet oss i sine bønner da vi selv ikke orket å be. Hvor viktig og godt det er å ha samlet noen venner da dagene var gode, venner som var der da dagene ble mørke.

Mange mennesker er opptatt av å samle seg materielle ting, men tingene kan ikke hjelpe når dagene blir onde. Da trenger vi noe mer, noe som bærer. Jesus sa engang: «Dere skal ikke samle skatter på jorden, hvor møll og mark ødelegger, og hvor tyver bryter inn og stjeler. Men dere skal samle skatter i himmelen, der verken møll eller mark ødelegger og tyver ikke bryter inn og stjeler». Det er sanne ord som holder både nå i tiden og i evigheten.

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Konfirmanter

Det er 14 unge som har tatt fatt på konfirmasjonsforberedelsene denne høsten. De ble presentert på gudstjenesten 8. september. Nå har de en innholdsrik tid foran seg fram til konfirmasjonsdagen neste år.

Allehelgensdag

På allehelgensdag 3. november blir det gudstjeneste der vi minnes dem som er gått bort. En enkel høytidsstund der de som har mistet noen, er spesielt invitert til å være med.

1. søndag i advent

Det blir litt ekstra stas på gudstjenesten 1. søndag i advent. Da har vi Bjørnar Spydevold som solist og kan glede oss til fulltonende sang.

Bladbærere

Menighetsbladet trenger bladbærere i Halden. Vi har noen ledige ruter, blant annet i Halden sentrum, og det betyr at en del ikke får bladet. Bladet kommer fire ganger i året, så det er en overkommelig oppgave. Har du mulighet til å bli med i denne tjenesten? Gi en melding til kirkekontoret, tlf. 69 17 95 53. Du blir tatt imot med takk!

VIPPS til menighetene

Last ned app og registrer deg med kontonummer og mobilnummer. Søk opp din menighet og gi ønsket beløp.

Idd menighet:	#90206
Asak menighet:	#90226
Berg menighet:	#4923
Halden menighet:	#90142
Tistedal menighet:	#90215
Rokke menighet:	#90138
Enningdalen men.:	#90144

vipps

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?
RING SOS

22 40 00 40

 Kirkens SOS Vi er her. Alltid

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjobergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

**DEKK FOR
ALLE BEHOV!**

Halden Dekk A/S
Knivsøvn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Menighetsbladet
takker for all støtte
fra annonsører og
privatpersoner.

**Kvalitets-
trykksaker**

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Vinduspuss
Oppskuring og boning
Hovedrengjøring
Tepperens
Fasadevask
Daglig rengjøring
Mattevask
+bytting av matter

**SØRLI
RENHOLD AS**
Isebakkevn. 30 – Tlf 69 21 41 00

OPEL

Glenne Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya

Tlf 69 18 18 19
Mottak bygg, havre,
hvete, rug og oljefrø.
Leierens og beising av såkorn

**ELEKTRIKER
Tjenesten**

Vi leverer alt fra stikkontakter
til store prosjekter som skoler,
borettslag og nybygg.

Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no

EL-PROFFEN

NYTT FRA BERG MENIGHET

Pilegrimsvandring

Berg og Rokke menighet arrangerte pilegrimsvandring søndag 25. august på «Den gamle kirkeveien» mellom Berg og Rokke. Det deltok ca 30 personer på vandringen. Tor Sørbrøden og Arnstein Vold var lokale guider og fortalte om kultur og lokalhistorie. Inger Marie Vold (sang) og Roald Tobiassen (kornett) bidro med folketoner underveis. Vandringen ble rammet inn av enkle vandringsbønner. Etter vandringen deltok pilegrims-vandrerne på gudstjeneste i Rokke kirke.

Torsdagskvelder i Berg

Torsdag 26. september kl 19.00 er det temakveld i kirka: «Historiene vi forteller om oss selv». Øystein Bakkevig, psykiater og lege ved Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, vil holde foredrag om hvordan våre liv og vår tro kan forstås i lys av de mange fortellinger vi forteller om oss selv og hva som skaper mening i livet. Fortellingene våre veves sammen gjennom livet og skaper sammenheng. Hvilke fortellinger er det vi gir rom for, og hvordan preger de våre liv og vår tro i fortid og nåtid? Arild Elnes vil berike foredraget med musikalske innslag på sin saksofon.

Torsdag 24. oktober er det ny torsdagskveld i Berg, som også handler om «historiene vi forteller». Denne torsdagen er det fokus på hverdagens små historier. Kulturutvalget vil presentere poesi og tekster av Hans Børli og Einar Skjæråsen og andre som har klart å formidle hverdagens historier. Halden trekkspillklubb gir oss tonene.

Torsdag 21. eller 28. nov. fortsetter vi med en ny torsdagskveld om «Historiene vi forteller». Denne gang vil lokalhistoriker Jens Bakke fortelle om Berg kirke gjennom historien. Det vil også bli musikalske innslag. Se mer informasjon på kirkens hjemmeside etter hvert.

Høsttakkefest i Berg kirke

Berg menighet og Berg bygdekvinne lag inviterer til høsttakkegudstjeneste i kirken søndag 13. oktober. Menighetens 4-åringer er spesielt invitert og de vil få utdelt «Min kirkebok».

Salmegudstjeneste

Søndag 20. oktober kl 11.00 er det salmegudstjeneste. Vi synger fra salmeskatten og har med oss Vokalensemblet. Mer informasjon kommer etter hvert.

Ungdomsgudstjeneste

Søndag 27. okt. er det ungdomsgudstjeneste med deltakelse av konfirmantene kl 18.00. En ungdomsgudstjeneste er:

- for ungdom OG dem som er eldre/ynge
- av og med ungdom
- et ungt trosfellesskap.
- musikk, drama, nattverd, tilgivelse, nåde, glede, SAMMEN!

Temakveld

Tirsdag 5. november kl 19.00 er det temakveld i kirka med familierapeut og prest Anne Borcrevink. Temaet er: Å snakke med våre tenåringer om det vanskelige. Konfirmantforeldre er spesielt invitert, men arrangementet er åpen for alle.

Peter, Paulus og «Poirot» «Poirot» gjør en viktig oppdagelse

I et stort intervju i «Krigsropet» (Frelsesarmeens blad, våren 2016) forteller skuespiller *David Suchet* åpenhjertig om sitt forhold til kristen tro.

Den tidligere agnostikeren legger heller ikke skjul på sin begeistring for Bibelen. Han påpeker at Bibelen må møtes med respekt, ikke med et dømmende sinn. Man må la den tale til seg på sin egen måte.

Suchet er særlig kjent fra sin rolle som Hercule Poirot i en rekke TV-filmer basert på bøkene til den britiske forfatter Agatha Christie. Nå har han også lest hele Bibelen inn som lydbok og det har vært en stor berikelse og opplevelse for ham.

– Dette er den mest fantastiske boken å lese høyt og den er så innholdsrik. Her finner du historie, poesi, allegorier, sanger, lignelser, læresetninger og profetier. Jeg tror det er den eneste

boken du faktisk trenger i livet. Gud viser seg selv gjennom boksidene. Jeg elsker å jobbe med den, fastslår Suchet i intervjuet.

– **Mitt favorittavsnitt** i hele Bibelen er i Johannes-evangeliet, der Jesus snakket på en veldig rolig og nær måte til disiplene før sin død. Han forteller dem om Den hellige ånd, som er der for å hjelpe, oppløfte, overbevise og undervise, understreker skuespilleren.

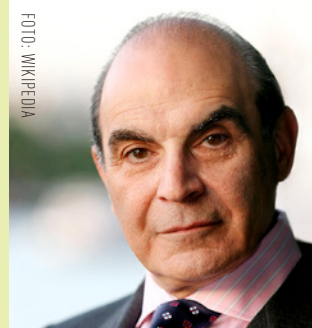
250 timer ble tilbrakt i studio under opptakene av de bibelske lydbøkene. Ifølge engelskmannen har innspillingen av Bibelen styrket hans egen tro og forståelse av Gud. Relasjonen til Jesus tar han med seg i hverdagen og Suchet forteller at han kan dvele ved

et bibelvers eller bare ett ord en hel uke. (Fra en artikkel i avisen Dagen, 7.4.2016)

David Suchet har vært med i to dokumentarfilmer for BBC om Peters og Paulus' misjonsreiser. De er også sendt i NRK TV. I apostlenes fotspor besøker han kjente steder og byer i Israel, Tyrkia, Hellas og Italia. Vi ser ham vandre på de hellelagte, romerske veiene som noen steder er bevart til i dag. Vi får være med på interessante samtaler med arkeologer og museumsfolk som viser ham siste nytt i funn fra Jesu tid. Slik kan vi få bli med på en reise i historien og kanskje oppdage noe nytt – som David Suchet gjorde.

TEKSTEN ER TILRETTELagt AV UNNI E.B. NØDING

FOTO: WIKIPEDIA

Ordet er ditt: Den gode hjelper

Marte-Kari Melkerud

Jeg husker ikke første gangen jeg møtte ham, men jeg husker godt den siste gangen vi pratet ordentlig sammen. Asak kirkes 125-årsjubileum var under planlegging, og jeg ville ha litt musikalsk veiledning, noen å drodle med. Denne kollegaen var ikke av sorten som holdt de gode rådene for seg selv; han delte raust med seg. At han hadde spilt orgel

hele livet mens jeg startet i voksen alder, minnet han meg aldri på. Men han snakket gjerne varmt om øving og solid forberedelse, og spillegleden hans var imponerende og smittende. Før Asak-jubileet troppet han opp i kirken, satte seg på orgelkrakken, og ble der lenge. Han viste, forklarte, inspirerte, spilte. Jeg fikk alle tipsene jeg trengte,

og brukte de fleste av dem. Noen ble lagret til senere bruk. Nå er denne informasjonen blitt til verdifulle og nyttige minner. Nylig var jeg nemlig i begravelse til denne dyktige kollegaen og musikalske rådgiveren, som jeg engang overtok jobben etter – og som jeg gjerne skulle lært mye mer av. Men det jeg fikk innprentet var hvor viktig det er å ha

yrkesstolthet, betydningen av menighetsbygging, at øving altså ikke er oppskrytt, og at all ære blir bedre hvis den i ydmykhet rettes oppover. Tusen takk for musikken, **Willem Wilschut**. Du forblir et forbilde.

Lyst å synge i kor sammen med oss?

MARIA HAUG
KANTOR I BERG

Vi er **Søndre Borg Vokalensemble** og vi teller for tiden 24 medlemmer. Vi øver annenhver onsdag i Berg kirke kl. 19.00–21.00. Koret ledes av kantor Maria H. Johansen, som har bachelor i klassisk sang.

Vi synger A capella, folke-musikk, populære sanger, og har som mål å ha et variert repertoar.

Vi har et trivelig og positivt miljø og ønsker oss flere sangglade medlemmer. Neste øvelse er onsdag 9. oktober. Da er du velkommen.

Bli med da vel!

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonskonsulent
Liv Inger Haga
951 03 802 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård Knut Skram
913 93 921

Menighetskontorene:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65
Menighetsfullmektig
Albert Andersen Gjøstøl
928 41 689 / 69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465 / 69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954 / 69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257 / 69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054 / 69 17 95 51
Kantor Maria H. Johansen
917 78 223
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kirketjener Bjørn Tore Andersen
977 86 627
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Rokke kirke:

Sogneprest Berit Øksnes
480 82 622
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Ole Petter Skram
930 36 899

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621
Kantor Marte-Kari Melkerud
917 27 075

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin Wærstad Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Tor Ingar Nilsen
403 27 745

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kantor Marte-Kari Melkerud
69 17 95 56
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Dette har betydd noe for meg

Jan Boye Lystad

Prest ble min bane

– Vil du begynne i Ten-Sing?, spurte Arild Bjørndal. Ten-Sing var gøy, og det var jenter der; solid motivasjonsfaktor i tenårene. Mer enn sang: Hver øvelse holdt noen andakt; leste fra Bibelen, sa noe vettugt og bad bønnen. Sakte sympatiserte jeg med konseptet. De kalte det tro.

Ved et besøk på Misjonshuset i barneskolen fortalte en misjonær om sitt misjonskall, slik misjonærer fikk, og «kall» var tungt å bære. Tungt? Hvorfor? Men noe sa at det gjaldt meg! Opplevelsen innhentet meg i tenårene: «Kristen på heltid».

Jeg stammet fælt! Jeg var venstrehendt. Barn av møblerte hjem skulle ikke skrive med venstre hånd i 1960-årene, må vite! Mine velmenende foreldre tok meg med til logoped for at jeg skulle lære å skrive med høyre. Jeg lærte det. Ommøblert. Prisen var muligens krysskobling i hjernen – og stamming. Mye er vokst av nå. I 20-årene spilte jeg gitar i gospelband. Mellom sangene skulle man si noe kristelig. Jeg tidde. De andre snakket. Jeg måtte jo også prøve. Teologistudent og ikke våge å tale? Jeg bestemte meg. Vi skulle spille i Remmenaulaen. Gospelnight. Jeg forberedte meg, og bad en stille bønn til Vår Herre: «Hvis jeg så mye som stammer på en eneste stavelse, kan du glemme det med misjonskall eller prest eller hva det måtte være!» Kvelden var i gang, og jeg gikk til mikrofonen... Ikke antydning til stamming!! De andre så forundret på meg:

Hva skjedde? Jeg fortalte om mitt ultimatum med Gud og fortsatte studiene.

Menighetsfakultetet. Det var nok en aldri så liten nedtur for mine foreldre at eldste sønnen ikke kunne bli «lege, som sin far». Språklinje på videregående var alt jeg hadde karakterer for. Men jeg er nå glad de styrte unna lette bibelskoler og insisterte på «universitetet»; MF hadde ingen karakterkrav; «åpent studium», når denne sønnen var så fiksert på kristendommen.

Gud gjør ingen kunnskapsunder! Jeg måtte pugge selv! Jobbe hardt! Lese. Familiesituasjonen i foreldrehjemmet var turbulent. Konsentrasjonen ble forstyrret. Med sivilteneste brukte jeg elleve år (1976–1987). Det ble et vendepunkt når jeg traff en tidligere studiekollega i korridoren; en jeg begynte sammen med. Jeg spurte hva han gjorde på MF: «No har eg vore prest i fire år, og er her på studiepermisjon. Men ka gjer du her?» Jeg ble svar skyldig. Så sendte Gud en engel for å minne meg om hva jeg skulle gjøre. Kallet fra barndommen, men jeg måtte jobbe hardere for å realisere det. Slik var reglene; «som i himmelen, så óg på jorden», og vise versa. Jeg ble ferdig. Jeg var verken dummere eller senere enn andre; jeg fikk bare ryddet i livet mitt.

Vikar i Halden, sjømannsprest i Hamburg, kapellan i Drammen og sogneprest i Halden. Karriere? Lykkes? Vellykket? Ikke vet jeg. Fire år igjen til pensjon. Det var det? Merkelig. Hva ble det til? Alt jeg

har prekt og gjort, liv og lære; alt tilhøreren måtte gjennom. Ville jeg vært min egen tilhører? Med lav kirkesøkning ender jeg vel der? Og menighetsvekst; alle visjoner som ble liggende; hadde jeg det som skulle til, men brukte det ikke? Noen vil hevde det og ha rett. «Jeg gikk gjennom vann, men Du gikk med meg; gjennom elver med sterke strømmer. Jeg gikk gjennom ild og kjente varmen, som brant så mange drømmer», er en sangstrofe jeg skrev.

Men opplevelsen fra barndommen står fast. «Kallet», som vi kaller det. Underet i Remmenaulaen og en engels beskjed på MF: Finn tilbake; skjerp deg! Og små opplevelser underveis. Jeg fikk være medmenneske for noen – også som prest. Det er mitt, og jeg holder fast på det. Prest ble min bane; hylle i livet. Jeg gleder meg over jobben, selv om jeg aldri når andres forventninger, og det er godt å ha fri også. Helse ser ut til å holde, kona elsker meg fortsatt og vi nyter bordets gleder med venner. Og når alt er over en dag, sier Boka at det tar av for alvor i himmelen! Sånt kan bare ha hinsidig begrunnelse. Så er jeg omreisende konsulent for dette håpet. Ikke noe billig håp: Prisen er høy, men valutaen gratis. Flere enn kirkegjengere sympatiserer med konseptet. Jeg kaller det tro; dens spede begynnelse.

NYTT FRA BERG MENIGHET

Åpen stille kirke
Åpen stille kirke er betegnelsen på noen torsdagskvelder i høst og kom inn i kirkas rom for å dele ro, fred og stillhet. Kvelden begynner kl 19.00 og avsluttes med enkel kveldsmesse med nattverd. Første kveld i høst med Åpen stille kirke ble arrangert 12. september og vi fortsetter den andre torsdag i måneden: 10. oktober og 14. november.

Hverdagsgruppe i Kirkestua: «Mat og prat»

«Mat og prat» er en uformell formiddagssamling for kvinner. Vi spiser formiddagsmat, har tid for en god prat, og synger sammen. Neste samling er onsdag 30. oktober kl 11.30 til ca kl 14.00. Neste samling blir 27. november. Velkommen er du – det er bare å komme!

Juniorkonfirmantene

Juniorkonfirmantene har samling en gang i måneden. Vi møtes i kirka og samlingene har fokus på læring, leker, sang, bevegelse og samtale. Kontaktperson er sogneprest Kristin Bakkevig, tlf 482 69 054 eller e-post: kristin.krabberod.bakkevig@kirkenshus.halden.no

NYTT FRA TISTEDAL MENIGHET

I høst er det 6 konfirmanter i Tistedal og 70 konfirmanter i Asak. Disse samles i fire undervisningsgrupper i Asak kirkestue. Konfirmanter har også oppgaver i gudstjenester, og blir med på det som skjer i menighetene. Tistedal menighet fortsetter med sangkvelder, og **30. oktober kl 19.00** kommer Hans Erik Groth. Han synger egne sanger, og sanger av Jan Groth og Åge Samuelsen. **27. november** blir det sangkveld med PM Karlsson, Anne Kirsti Syverstad Ulseth, Ann Lisbeth Bjerke og Vegard Grinnbo. Mange finner veien til Tistedal når det er allsang på programmet, og sangglade mennesker fra hele Halden er hjertelig velkommen!

 <p>GRIMSRUD - maskinentreprenør -</p> <p>INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER</p> <p>Tlf 69 21 64 20 www.leifgrimsrud.no</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	<p>HALDEN TAXI</p> <p>TLF. 69 21 32 00</p>	 <p>Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88</p> <p>GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	 <p>Rørleggeren i nærheten</p> <p>Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no</p>	
 <p>kynningsrud www.kynningsrud.no</p>	 <p>BÅT-HOLM AS Vi satser på service</p>	 <p>DATASERVICE .NET</p> <p>Når det gjelder IT og økonomi</p> 	 <p>KIWI minipris BRØDLØS</p> <p>Tlf 69 17 20 37</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...</p>	 <p>LINDHAUGEN MASKINENTREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA</p> <p>Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no</p> <p>Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg</p>